

PLA DE LLENGÜES DE LA UPC

Acord núm. 12/2010 del Consell de Govern pel qual s'aprova el Pla de Llengües de la UPC.

- Document aprovat per la Comissió de Docència i Estudiantat del Consell de Govern del dia 21 de gener de 2010.
- Document aprovat pel Consell de Govern del dia 9 de febrer de 2010.

DOCUMENT CG 16/2 2010

**Vicerektorat de docència i estudiantat
9 de Febrer de 2010**

Introducció

La universitat està immersa en canvis d'entorn que constitueixen reptes i alhora oportunitats de posicionament. La internacionalització, la mobilitat, la incorporació a l'EEES, els nous models d'aprenentatge, les noves competències, els nous paradigmes associats amb les TIC i el web 2.0, des de l'*e-learning* a l'e-administració, són elements clau que tenen impacte, també, en les llengües.

El coneixement d'idiomes, la incorporació de l'anglès a la docència i l'adaptació a la nova realitat multicultural i internacional, formen part d'aquests reptes per a les llengües que la visió 2020 de la UPC posa en relleu. Tal com s'enuncia en el document sobre tendències en l'educació superior: "(...) l'idioma o els idiomes emprats en les diferents funcions de la universitat és un assumpte complex i important, una qüestió central al voltant de l'equilibri entre la dimensió local i la cosmopolita".

El Pla de llengües de la UPC vol ser un instrument per encarar aquests desafiaments, entesos no solament com a necessitats a què cal fer front, sinó també com a elements potenciadors, que aporten valor i són rellevants per a la modernització, la competitivitat i la qualitat de la universitat.

En aquesta línia, la UPC ha definit objectius de promoció del coneixement i l'ús de l'anglès en els plans i acords estratègics dels últims anys, com ara el Pla de govern 2006-2010, el Pla de política internacional o el Marc per al disseny i la implantació dels estudis de grau, que aquest Pla de llengües recull.

Així mateix, aquest nou Pla de llengües dóna continuïtat a un recorregut de trenta anys de política lingüística de la UPC, iniciada l'any 1977 amb l'acord del Claustre General sobre la recuperació del català com a llengua de la universitat, i que, com ara, és un exemple de la sintonia de la nostra universitat amb els requeriments i els projectes de la nostra societat. En aquesta trajectòria tenim presents el Pla de qualitat lingüística, Panglòs, de 1997, i altres acords significatius sobre llengües, com ara l'Acord sobre l'ús de llengües a la docència, de 2004, que aquest Pla de llengües actualitza per renovar el compromís de la UPC amb el nostre entorn.

Visió de les llengües UPC 2020

La UPC és una universitat multilingüe en què el català, el castellà i l'anglès interactuen com a llengües de treball i comunicació.

La UPC disposa d'un model consensuat que atén els drets i deures lingüístics establerts en el marc legal i que dóna resposta a les necessitats de projecció externa i de comunicació interna en uns campus internacionalitzats.

La UPC té com a fortaleeses la competència plurilingüe dels seus membres, la disponibilitat d'una oferta de docència, de serveis i d'informació multilingüe, la qualitat lingüística de les comunicacions i una cultura oberta que incorpora la dimensió intercultural.

Missió del Pla de llengües de la UPC

El Pla de llengües de la UPC és l'instrument per a la governança del multilingüisme a través del qual consensem el model lingüístic de la nostra universitat i establim els objectius i les accions transversals per estendre el coneixement, l'ús, la qualitat i la interacció de les llengües a la UPC.

Valors en què se sustenta

- El foment de l'ús del català com a llengua pròpia, fruit del compromís social i la implicació amb l'entorn local, que ens defineix com a *UPC propera*.
- L'impuls de les terceres llengües, especialment l'anglès, associat a la internacionalització, a la millora de la competitivitat i a la capacitat del nostre estudiantat, que ens defineix com a *UPC oberta al món*.
- La garantia dels drets i deures lingüístics, derivats de l'oficialitat del català i el castellà i de l'ús de terceres llengües, que ens compromet amb els membres de la nostra comunitat i ens defineix com a *UPC de les persones*.
- L'aposta pel multilingüisme i la interculturalitat, que ens posiciona com a institució proactiva davant dels reptes d'una realitat lingüística i cultural diversa i que ens defineix com a *UPC innovadora*.

Característiques del Pla de llengües de la UPC

- És un model de política lingüística explícita, fonamentat en la transparència de criteris cap a la comunitat i cap a la societat.
- És un pla que recull les directrius establertes per al sistema universitari de Catalunya i els objectius del Pla de finançament de les universitats públiques.
- És una proposta atenta a les estratègies sobre multilingüisme i interculturalitat dels organismes internacionals, especialment de la Unió Europea.
- És un disseny que s'inspira en els exemples de bones pràctiques sobre plans de llengües de les universitats catalanes i europees.
- És una proposta que té en compte els 30 anys de política lingüística i de promoció del català a la UPC i que aprèn dels punts forts i febles d'aquest recorregut.
- És una iniciativa que agafa impuls amb les actuacions de promoció de l'anglès del Pla de govern UPC10 i del Pla de política internacional dels últims anys.
- És un procés de planificació estratègica, projectat a partir de la visió com a universitat multilingüe que es formula, i assentat en l'establiment d'objectius i actuacions avaluable.
- És un model consensuat, basat en acords institucionals, compromisos transversals i la implicació de la comunitat.
- És una aposta per fer una intervenció coordinada, que superi la juxtaposició d'iniciatives i orienti els objectius i les actuacions que s'emprenen cap a una direcció compartida per tots els agents.
- És una proposta que parteix de la diagnosi generada per la nostra comunitat amb la visió UPC 2020 i amb voluntat d'alinejar-se amb les prioritats i els objectius identificats.
- És un projecte que defineix el posicionament institucional sobre els reptes del multilingüisme i la multiculturalitat que el document de tendències de l'educació superior, elaborat per a la visió 2020, reclamava.

Àmbits estratègics

- **Capacitat**

/ persones/ coneixements/ aprenentatge de llengües/ perfils lingüístics/ acreditació de nivells/ competències comunicatives/

Capacitar lingüísticament les persones perquè assoleixin la competència plurilingüe adequada.

- **Disponibilitat**

/ usos/ drets i deures/ estatus de les llengües/ criteris d'ús/ horitzons d'ús/ transparència informativa/ seguretat lingüística/

Estendre els usos multilingües per donar resposta als drets i deures lingüístics de les persones i les expectatives de projecció de la institució.

- **Qualitat**

/ comunicacions/ estàndards de qualitat/ criteris lingüístics/ nomenclatures multilingües/ serveis/ productes/ recursos lingüístics/

Assegurar la qualitat lingüística de les comunicacions multilingües.

- **Interculturalitat**

/ relació entre persones/ interacció entre llengües/ diàleg de cultures/ acollida lingüística i cultural/ competències interculturals/

Promoure les interaccions per incorporar la dimensió multilingüe i intercultural com a persones i com a institució.

Full de ruta del Pla de llengües

El Full de ruta defineix **38 objectius**, identificats com a estratègies bàsiques, que posteriorment s'han de desenvolupar en plans d'acció a través dels òrgans i agents implicats en el Pla de llengües.

4 tipus d'objectius en els 4 àmbits:

- Objectius de **diagnòstic**, per conèixer la realitat de partida i monitoritzar l'avanç per mitjà de dades i indicadors (nivell tècnic).
- Objectius de **regulació**, per definir un marc consensuat i fixar un horitzó d'assoliment per mitjà d'acords institucionals (nivell polític).
- Objectius de **suport**, per desencadenar les accions que han d'incidir en les persones, els usos, les comunicacions i les relacions amb mesures de formació, assessorament i dinamització (nivell tècnic).
- Objectius d'**avaluació**, per valorar internament els objectius assolits i fer la rendició de comptes cap a la societat (nivell polític i tècnic).

CAPACITAT

Paraules clau

/ persones/ coneixements/ aprenentatge de llengües/ perfils lingüístics/ acreditació de nivells/ competències comunicatives/

Intervenció

Capacitar lingüísticament les persones perquè assoleixin la competència plurilingüe adequada.

Idees força

- Reconèixer i valoritzar la competència lingüística dels membres de la UPC.
- Promoure l'aprenentatge de llengües en els diferents col·lectius.
- Garantir el coneixement suficient de català que estableix el marc legal per als diferents col·lectius.
- Garantir l'assoliment de la competència en una tercera llengua que estableix el marc de graus per a l'estudiantat.
- Garantir el coneixement adequat de l'anglès, d'acord amb els àmbits d'actuació.
- Promoure la millora de les habilitats comunicatives i la competència en comunicació eficaç.

Objectius

Diagnosi

1. Fer el diagnòstic sobre el coneixement de llengües dels diferents col·lectius a partir dels nivells del Marc Europeu Comú de Referència del Consell d'Europa i d'instruments de detecció homologables.

Regulació

2. Definir els nivells de coneixement de llengües o perfil lingüístic òptim dels diferents col·lectius i els mecanismes d'acreditació oficial o reconeguda.
3. Establir requisits i mèrits lingüístics en els processos de selecció i promoció del PDI i PAS i mesures de reconeixement i incentivació del coneixement de llengües.

4. Garantir l'acompliment del requisit sobre competència en una tercera llengua, especialment l'anglès, definit com a competència genèrica de l'estudiantat de grau.
5. Preveure, si cal, nivells de coneixement de llengües idonis per accedir a cursos o assignatures de grau, màster i doctorat, amb l'objectiu de garantir el desenvolupament correcte de l'activitat, i nivells de sortida.

Suport

6. Dissenyar i implementar plans de formació lingüística que condueixin a l'assoliment del perfil lingüístic o nivell de llengua establert per al PDI i el PAS en les diferents llengües.
7. Articular una oferta de cursos, serveis i recursos per a l'aprenentatge de llengües diversificada quant a formats, condicions, públics i finalitats comunicatives, que incorpori l'aprenentatge virtual, els entorns vinculats al paradigma 2.0 i les estratègies d'aprenentatge informal.
8. Facilitar mecanismes d'acreditació oficial o reconeguda sobre el coneixement de llengües dels membres de la UPC.
9. Facilitar la millora de les competències comunicatives vinculades a la capacitació professional, especialment la capacitat per a la comunicació científica especialitzada i per a la divulgació.

Avaluació

10. Fixar els indicadors lingüístics que donin compte del coneixement, la formació i l'acreditació de nivells de llengües dels membres de la UPC i que permetin obtenir, a través de les aplicacions existents, les dades per al seguiment intern i la rendició de comptes sobre els objectius de les universitats públiques.

DISPONIBILITAT LINGÜÍSTICA

Paraules clau

/ usos/ drets i deures/ estatus de les llengües/ criteris d'ús/ horitzons d'ús/ transparència informativa/ seguretat lingüística/

Intervenció

Estendre els usos multilingües per donar resposta als drets i deures lingüístics de les persones i les expectatives de projecció de la institució.

Idees força

- Garantir els drets lingüístics dels membres de la UPC pel que fa a l'ús del català i el castellà, com a llengües oficials.
- Garantir l'ús normal del català com a llengua pròpia en tots els àmbits, d'acord amb el marc legal.
- Estendre la presència de l'anglès com a llengua d'ús oral i escrit en els diferents àmbits, especialment en la docència.
- Comprometre's amb els principis de transparència informativa i de seguretat lingüística en l'ús de llengües a la docència, d'acord amb els objectius del sistema universitari català.

Objectius

Diagnosi

1. Fer una anàlisi o mapa de la disponibilitat de comunicacions multilingües a nivell institucional i de les unitats, detectar els dèficits i les necessitats de versions d'acord amb les prioritats.

Regulació

2. Desenvolupar els criteris que defineixen els usos lingüístics de la docència, des d'identificar les llengües d'interacció a l'aula (català, castellà i anglès) i els drets i deures que generen, fins als objectius d'ús que es volen assolir en els diferents estudis a mitjà i llarg termini (percentatges, nombre de crèdits).

3. Assegurar la disponibilitat de la informació sobre la llengua d'impartició de les assignatures abans de la matrícula, com a mesura de transparència informativa cap a l'estudiantat, i garantir que es manté la llengua anunciada, com a mesura de seguretat lingüística prevista en els objectius del Pla de finançament de les universitats públiques catalanes.
4. Desenvolupar els criteris que defineixen els usos lingüístics institucionals i de la gestió, les llengües en què ha d'estar disponible la documentació, les publicacions, els webs, etc., tant de caràcter individual (certificats, expedient acadèmic) com per a la difusió i projecció de la universitat.
5. Dissenyar mesures de promoció de l'ús de l'anglès a la docència, amb la finalitat d'incrementar els crèdits impartits en aquesta llengua, d'acord amb els objectius del Pla de finançament per a les universitats públiques catalanes.
6. Dissenyar mesures de foment de l'ús normal del català a la docència, d'acord amb el marc legal i amb els objectius del Pla de finançament de les universitats públiques catalanes.
7. Garantir que la comunitat universitària i la societat disposen d'informació sobre els criteris i usos lingüístics de la UPC.

Suport

8. Dissenyar i executar un pla d'acció que permeti la disponibilitat de la documentació institucional i acadèmica multilingüe d'acord el marc establert.
9. Dissenyar i implementar serveis, recursos i eines de suport lingüístic per facilitar l'augment de l'ús oral i escrit de l'anglès a la docència i la presència del català com a llengua d'ús normal.

Avaluació

10. Fixar els indicadors lingüístics que donin compte de la disponibilitat multilingüe de la UPC i garantir l'obtenció de dades sobre ús de llengües en els diferents àmbits per fer el seguiment intern i la rendició de comptes sobre els objectius de les universitats públiques catalanes.

LA QUALITAT LINGÜÍSTICA

Paraules clau

/ comunicacions/ estàndards de qualitat/ criteris lingüístics/ nomenclatures multilingües/ serveis/ productes/ recursos lingüístics/

Intervenció

Assegurar la qualitat lingüística de les comunicacions multilingües.

Idees força

- Valoritzar la qualitat lingüística com a element de competitivitat, projecció i qualitat de la universitat.
- Concebre el llibre d'estil, amb els criteris lingüístics, les nomenclatures i les denominacions multilingües de la UPC, com a element d'identitat corporativa.
- Potenciar la corresponsabilitat de les unitats i dels membres de la UPC en la garantia de qualitat.
- Fomentar l'autonomia lingüística de les persones a través de recursos de consulta i aprenentatge.
- Entendre la fixació i la difusió de terminologia dels camps d'expertesa de la UPC com a transferència de coneixements que ens vinculen amb la societat.

Objectius

Diagnosi

1. Avaluar la qualitat lingüística de les comunicacions institucionals escrites a partir de mètriques i estàndards per a les diferents llengües, i detectar les necessitats de millora i de suport lingüístic.

Regulació

2. Acordar les denominacions de la UPC en les diferents llengües, les nomenclatures i els criteris d'estil que calgui, com a mitjans per garantir el model de llengua institucional i la qualitat lingüística de les comunicacions.
3. Definir els circuits per a l'assegurament de la qualitat lingüística de les comunicacions escrites, d'acord amb les prioritats institucionals i l'impacte.

Suport

4. Desplegar les línies de serveis d'assessorament lingüístic que donin suport a les unitats a l'hora de garantir la qualitat de les comunicacions.
5. Posar a l'abast recursos electrònics d'assessorament lingüístic que donin suport als membres de la UPC a l'hora de produir comunicacions amb qualitat i que promoguin l'autonomia lingüística de les persones i les unitats.
6. Elaborar i difondre terminologies multilingües dels àmbits d'expertesa científica i tècnica de la UPC.
7. Garantir que els membres de la UPC i les unitats coneixen els criteris, les denominacions i les nomenclatures que defineixen el llibre d'estil de la UPC, així com els estàndards amb què s'avalua la qualitat de les comunicacions.

Avaluació

8. Fixar els indicadors lingüístics que donin compte de la qualitat lingüística de les comunicacions i que permetin disposar de les dades per al seguiment intern i la rendició de comptes sobre els objectius de les universitats públiques.

INTERCULTURALITAT

Paraules clau

/ relació entre persones/ interacció entre llengües/ diàleg de cultures/ acollida lingüística i cultural/ competències interculturals

Intervenció estratègica

Promoure les interaccions per incorporar la dimensió multilingüe i intercultural com a persones i com a institució.

Idees força

- Reconèixer les competències interculturals com a capacitat clau emergent amb les noves realitats socials i laborals.
- Adaptar la docència a la nova realitat multicultural/internacional de l'estudiantat.
- Promoure el multilingüisme i la interculturalitat com a elements d'una cultura institucional oberta al món i alhora propera i compromesa amb l'entorn.
- Valorar la presència del català en una universitat internacionalitzada com a realitat que activa els valors d'una cultura cosmopolita, que se sent còmoda amb la diversitat.
- Promoure les interrelacions dins dels campus com a estratègia de foment de la interculturalitat i d'internacionalització a casa.
- Valorar els programes d'acollida lingüística i cultural com a factor de projecció de la universitat.

Objectius

Diagnosi

1. Observar exemples de bones pràctiques de programes universitaris d'acollida lingüística i cultural d'estudiantat internacional i de personal visitant, així com d'activitats d'interrelació i foment de la interculturalitat vigents en universitats i campus internacionalitzats.
2. Observar exemples de bones pràctiques sobre la capacitació de l'estudiantat en competències interculturals com a competència transversal,

així com del PDI i del PAS com a base per diagnosticar les necessitats de la institució.

Regulació

3. Universalitzar els programes d'acollida lingüística i cultural de l'estudiantat internacional i altres col·lectius visitants dotant-la de dimensió institucional i estenent-la a tots els campus.
4. Impulsar la incorporació de la competència intercultural com a competència transversal en els estudis de grau i màster de manera progressiva.
5. Fomentar el desenvolupament en competències interculturals del PDI i PAS.

Suport

6. Dissenyar un programa d'acollida lingüística i cultural de l'estudiantat internacional i altres col·lectius visitants adaptat als nous requeriments i orientat d'acord amb les directrius de la Unió Europea sobre formació lingüística i cultural per a la mobilitat.
7. Dissenyar un programa d'actuacions que fomenti la interculturalitat, principalment basades en la interacció, que aflorin la diversitat lingüística i cultural i la dimensió internacional dels nostres campus.
8. Dissenyar actuacions formatives per a la capacitació en competències interculturals.
9. Dissenyar productes i interfícies de comunicació que projectin la UPC com una universitat multilingüe i intercultural.

Avaluació

10. Garantir l'obtenció d'indicadors lingüístics, especialment sobre l'acollida d'estudiantat i professorat internacional i visitant, que permetin fer el seguiment intern i la rendició de comptes sobre l'assoliment dels objectius de les universitats públiques.

Òrgans i agents del Pla de llengües

- El/la vicerector/a responsable de política lingüística, com a responsable de la direcció del Pla de llengües de la UPC.
- El Servei de Llengües i Terminologia, com a òrgan tècnic responsable de la coordinació del Pla de llengües, dins del marc de funcions que li atribueixen els Estatuts de la UPC sobre planificació, organització i gestió lingüística.

A més d'aquests òrgans vinculats a la política lingüística que existeixen actualment, la UPC ha de crear una Comissió de Política Lingüística, seguint el model generalitzat en les universitats amb plans de llengües, i els grups tècnics necessaris per executar el Pla de manera coordinada i desplegar-lo transversalment.

- La Comissió de Política Lingüística ha d'estar constituïda pels vicerectors/ores implicats en els objectius de política lingüística, representants del Consell de Centres, Departaments i Instituts, així com representants dels diferents col·lectius. El/la vicerector/a responsable de política lingüística ha d'actuar com a president/a i el/la cap del Servei de Llengües i Terminologia, com a secretari/ària.
- Els grups de treball tècnic han d'estar constituïts per membres de les unitats responsables i/o implicades en els àmbits que preveuen els objectius del Pla de llengües.